

**Türkmenistanyň çäginde
akyp geçýän derýalaryň
gözegçiligini
döwrebaplaşdyrmak we olarda
bolup geçýän gidrologiki
howply hadysalary baradaky
maglumat**

HOWA ÝAGDAÝLARYNA AWTOMATIKI USULDA GÖZEGÇILIGI AMALA AŞYRÝAN BEKET

AWTOULAGDA ORNAŞDYRYLAN GÖÇME (MOBIL) BARLAGHANA

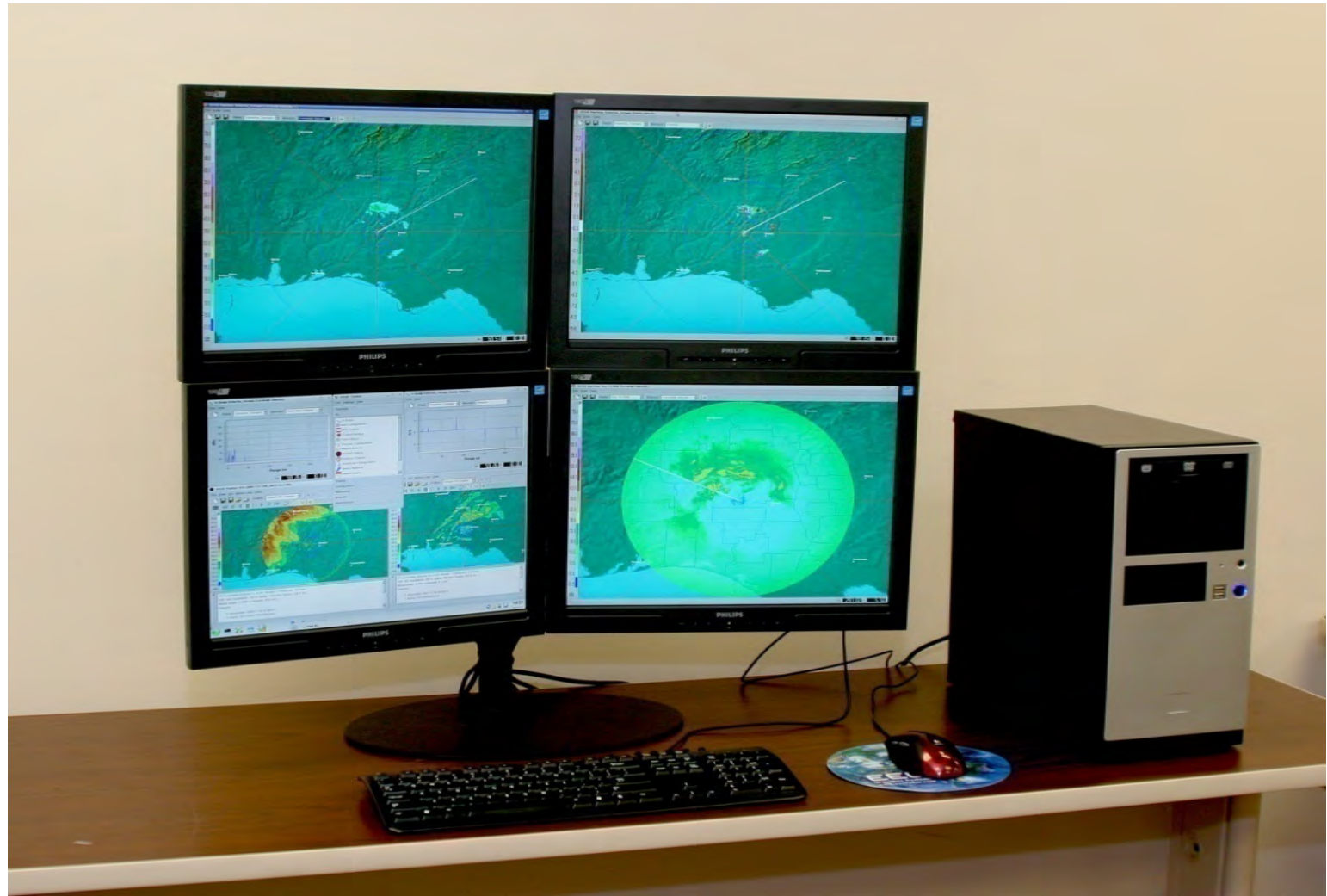

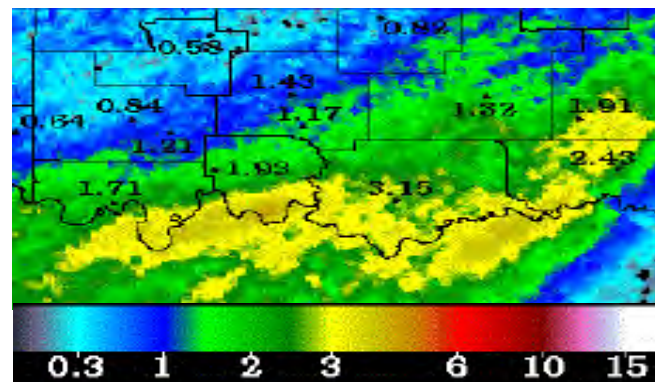
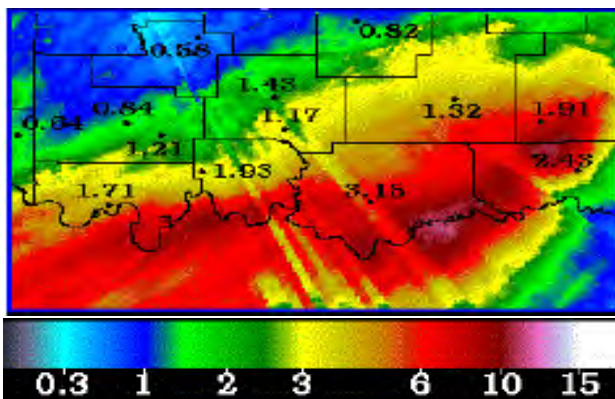
Ol barmasy kyn bolan ýerlerdäki gidrometeorologiki beketleriň ölçeg serişdeleriniň takyk işleýşini kesgitlemek we olary ýerinde döwürleýin barlagdan geçirmek üçin ykjam barlag enjamlary toplumlaryndan ybarat.

Meteorologiki radar

EEC-1244

Bu enjam 200-250km radiusda bulutlara radiotolkun arkaly awtomatiki usulda gözegçiligi amala aşyrýar. Onda bulutlaryň görnüşlerine, düzümlerine (gar ýa-da ýagyş) we hereketlerine gözegçilik etmek bolýar.

Enjam arkaly gelýän maglumatlaryň esasynda Köpetdagyň eteklerindäki sil suw akabalarynda emele geljek sillere duýduryş bermäge uly ýardam berýär.

- ⊙ **Запатентованная технология SIDPOL абсолютно точно измеряет дифференциальные фазы между сигналами горизонтальной и вертикальной поляризации**
- ⊙ **Запатентованная технология SIDPOL абсолютно точно измеряет дифференциальные фазы между сигналами горизонтальной и вертикальной поляризации**

Radiozondirleýji beket

Bu enjam islendik howa şertlerinde 10km beýiklige çenli howanyň temperaturasyna, çyglylygyna we ygallara hem-de ýeliň tizligine we ugruna üznüksiz gözegçiligi amala aşyryp, olar baradaky maglumatlary almaga mümkinçilik berýär.

Murgap siklonynyň döremegine we onuň hereketiniň ugruny takykklamak hem-de derýalarda emele gelýän suw joşguny barada oňünden duýdurýş bermäge ýardam berýär.

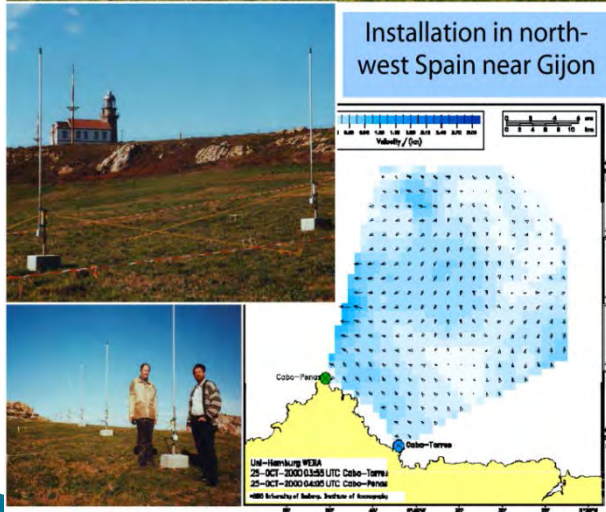
- Непрерывный мониторинг температуры, влажности и жидкой воды на высотах до 10 км
- Стабильная работа в любых погодных условиях
- 35 каналов микроволновых частот
- Измерение температуры нижней границы облаков
- ПО в веб-интерфейсе
- Система GPS
- Автоматическое создание прогноза погоды
- Инструментарий для предсказания важных изменений локальной погоды.

Gidrologiýa

Deñiz radary WERA

Стандартная комплектация радара WERA позволяет измерять направление морских течений, скорость, высоту волн и направление ветра.

Время обработки и получения итоговой информации от локатора WERA составляет 20 минут. Для сравнения – подобные системы других производителей, могут показать результат измерения только через 1-2 часа. В системе WERA можно легко изменить рабочую частоту и адаптироваться к различным потребностям заказчика.

Deňiz radarynyň umumy görnüşi.

**Akymyň tizliginiň Dopler ölçeýjisi OTT
QlinerOTT Qliner Доплеровский
измеритель скорости потока**

Предназначен для измерения скорости потока в реках и каналах с мостовых конструкций и люлечных переправ.

Qliner работает по принципу традиционной вертушки: то есть для измерения скорости необходимо перемещаться перпендикулярно течению, используя для этого лодку или люлечную переправу. Это даёт санкцию получить данные о скорости потока на разных глубинах и проанализировать профиль русла.

Через Bluetooth прибор передаёт данные измерения на КПК.

Gidrologiki hadysa

Esasan gidrologiki howply hadysalar barada duýduryşlar wagtynda bermek. Çabgaly ýagşyň ýagmagy derýalarda we sil suw akabalarda ýokary depginde suwuň derejesi we mukdarynyň birden ýokarlanyp howply bellikden geçip suwyň hanadan çykmagyna gözegçilik edilip biliner. Ýyl boýy Ýurdumyzyň çäginde akyp geçýän derýalarda gidrologiki howply hadysalara ýagny ýagyş suwy joşgunyna, sil akymyna we gýş döwründe buz hadysasyna gözegçilik edilýär. Suw joşguny derýalaryň suw ýygnanýan meýdanynyň daglyk etraplarynda çabgaly ýagşyň ýagmagy hemde Köpetdagyň Go-Gb, Dg-Gb, Dg-Gd tarapynyň ýapgydyndan aşak akmagy netijesinde döreýär. Esasan suw joşguny Murgap, Pöwrize, Sumbar, Etrek derýalarynda köp gaýtalanýar. Bu ýagdaýda düzülen howa çaklamalaryň esasynda ýagjak ýagşyň sil suw joşgunlaryny döretmegi barada duýduryşlar taýýarlanylýp zerur bolan edaralara:

-Baş raýat goranyşy we halas ediş işleri müdirligi,

-Suw hojalyk ministrliги,

-Ýerli Häkimiýete.

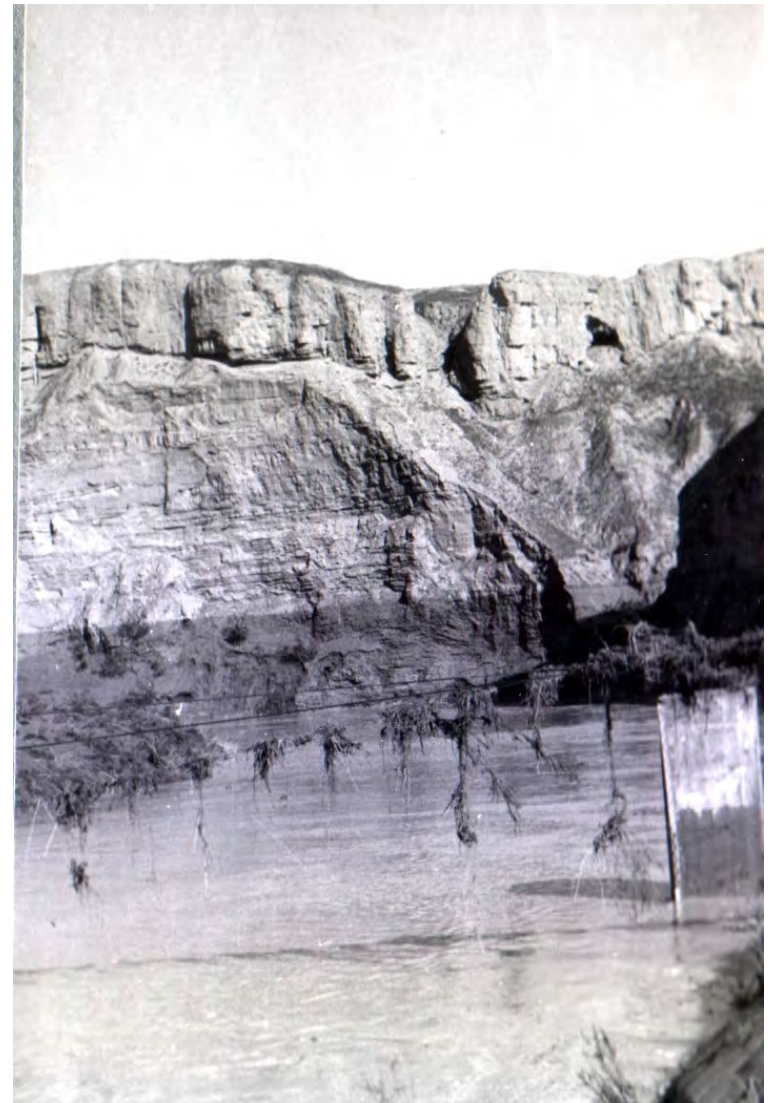
Sumbar derýa

Sumbar derýasy özüniň gözbaşyny Eýran Yslam Respublikasynyň çäginde ýerleşýän daglarynyň suw ýygnanýan meýdanyndan alyp gaýdyp, garyň eremeginiň, ýagşyň ýagmagynyň we ýerasty suwlarynyň hasabyna iýmitlenýär. Sumbar derýasynda ýaz döwründe ýagşyň ýagmagynyň hasabyna bir näçe suw joşgunlary gaýtalanýar. Bu ýagdaýda düzülen howa çaklamalary esasynda ýagjak ýagşyň sil hem-de suw joşgunlaryny döretmegi barada duýduryşlar taýýarlanylýp zerur bolan edaralara ugradylýar.

Etrek derýa

Etrek derýasy özüniň gözbaşyny Eýran Yslam Respublikasynyň çäginde ýerleşýän daglarynyň suw ýygnanýan meýdanyndan alyp gaýdyp, garyň eremeginiň, ýagşyň ýagmagynyň we ýerasty suwlarynyň hasabyna iýmitlenýär. Etrek derýasynda ýaz döwründe ýagşyň ýagmagynyň hasabyna bir näçe suw joşgunlary gaýtalanýar. Bu ýagdaýda düzülen howa çaklamalary esasynda ýagjak ýagşyň sil hem-de suw joşgunlaryny döretmegi barada duýduryşlar taýýarlanylýp zerur bolan edaralara ugradylýar.

Amyderýanyň Türkmenabat gözegçilik nokady

Amyderýa

Türkmenistanyň çäGINE girmäkä Wahş we Penj derýalarynyň goşulan ýerinden Amyderýa diýlip atlandyrylýar. Amyderýa özüniň gözbaşy Pamir daglaryndan alyp gaýdyp, garyň eremeginiň, ýagşyň ýagmagynyň we ýerasty suwlarynyň hasabyna iýmitlenýär. Derýanyň ugrunda Nurek suw howdanynyň gurulmagy netijesinde suwlulygy sazlaşykly göýberilýär. Ýurdumyza sowuk howa akymynyň aralaşmagy netijesinde 2008-nji ýylyň fewral aýynda güýçli sowuk bolup, howanyň temperaturasy -29°C çenli ýetdi. Bu bolsa Amyderýada buz dykynynyň emele gelmegine hem-de Türkmenabat gidrologiki gözegçilik nokadynda derýanyň suwunyň ýokarlanmagyna getirip howply bellikden 82 sm geçdi. Amyderýada suw joşgunynyň emele gelmegine we howp döretmegine garamazdan, derýada suwunyň kenardan çykmagyna gözegçilik edilmedi. Sebäbi öz wagtynda görülen çäreleriň netijesinde, çäk boýunça suw joşgunynyň öňi alyndy.

Tejen derýa

**Tejen derýasy özüniň gözbaşyny
Owganystanyň çäginde ýerleşýän
daglaryndaky suw ýygnanýan meýdanyndan
alyp gaýdyp, garyň eremeginiň, ýagşyň
ýagmagynyň we ýerasty suwlarynyň hasabyna
iýmitlenýär. Tejen derýasy dosluk suw
howdanyndan suw sazlanyp göýberilýär**

Murgap derýa

Murgap derýasy özüniň gözbaşyny Owganystanyň çäginde ýerleşýän daglaryndaky suw ýygnanýan meýdanyndan alyp gaýdyp, garyň eremeginiň, ýagşyň ýagmagynyň we ýerasty suwlarynyň hasabyna iýmitlenýär. Murgap derýasynda ýaz döwründe ýagşyň ýagmagynyň hasabyna bir naçe ýokary derejeli suw joşgunlary gaýtalanýar. 15.04.1991 ýylda çabgaly ýagşyň ýagmagynyň hasabyna suwuň iň ýokary derejedäki mukdary sekuntda 886 m³-e deň boldy. Bu ýagdaýda düzülen howa çaklamalary esasynda ýagjak ýagşyň suw joşgunlaryny döretmegi barada duýduryşlar taýýarlanylýp zerur bolan edaralara ugradylýar.

**Üns bereniňiz üçin
Sag boluň**